

שמו? הרי פְּרִשׁוּהָ, (אבל) כָּל אוֹתָם שְׁמַחֲשָׁבִים דְּבָרֵי תוֹרָה לְהַשִּׁיג אֶת אֲדוֹנָם בְּסוּד הַשֵּׁם הַקָּדוֹשׁ כְּדֵי לְהַפִּיר אוֹתוֹ וּלְהַתְקִין אֶת חֻכְמַת שְׁמוֹ בְּלִבָּם, שְׁפָתוֹב וּלְחַשְׁבֵי שְׁמוֹ, שֶׁהוּא סוּד הַשֵּׁם הַקָּדוֹשׁ. כְּתוֹב (יחזקאל א) וּמִמַּעַל לְרִקִיעַ אֲשֶׁר עַל רֵאשִׁים כְּמֵרְאָה אֲבָן סְפִיר דְמוֹת כֶּסֶף. פְּסוּק זֶה הֵרִי פְּרִשׁוּהוּ. אָבֵל וּמִמַּעַל לְרִקִיעַ, בְּאוֹתוֹ רִקִיעַ לְמַטָּה, כְּמוֹ שְׁאַמְרָתָם הַחֻבְרִים. אֲשֶׁרֵי חֲלָקֵי וְאֲשֶׁרֵי חֲלָקָם (בְּאוֹתוֹ רִקִיעַ לְמַעְלָה). שְׁהֵרֵי בְּרִקִיעַ שְׁלֹמַעְלָה אֵין מִי שְׁמַתְבוֹנֵן בוֹ, וּמִלְמַעְלָה מִמֶּנּוּ עוֹמֵד אוֹתוֹ אֲבָן סְפִיר, שְׁהֵרֵי הַתְּעוֹרְרָנוּ בוֹ בְּסוּד שְׁל אוֹתָהּ מְרַגְלִית טוֹבָה נִכְבְּדָה, כְּמוֹ שְׁבֹאֲרָנוּ.

דְמוֹת כֶּסֶף, וְלֹא כְּתוֹב דְמוֹת הַכֶּסֶף, מִשּׁוּם שֶׁיֵּשׁ כֶּסֶף וְיֵשׁ כֶּסֶף. הַכֶּסֶף - הַעֲלִיּוֹן הַטְּמִיר וְהַגְּנוּז שֶׁלֹּא הַתְּגַלָּה וְאֵין מִי שְׁעוֹמֵד בוֹ לְדַעַת וּלְהַתְבוֹנֵן. וְלִכֵּן כְּתוֹב כֶּסֶף סֵתֵם, זֶהוּ הַכֶּסֶף שְׁלֹמַטָה. דְמוֹת כְּמֵרְאָה אָדָם. כִּיּוֹן שְׁאַמְר דְמוֹת, אִז לְמָה כְּמֵרְאָה, שְׁהֵרֵי דֵי לוֹ דְמוֹת אָדָם? אֵלֹא דְמוֹת אָדָם זֶהוּ סוּד עֲלִיּוֹן בְּאוֹתוֹ כְּבוֹד עֲלִיּוֹן, דְיוֹקָן שְׁל אָדָם. אָבֵל זֶה שְׁנוֹסֶף כְּמֵרְאָה - לְהַכְלִיל אוֹתָם דְיוֹקְנָאוֹת שְׁל דְבָרֵי חֻכְמָה וְאוֹתָם סוּדוֹת שְׁל חֻכְמָה שְׁעוֹלוֹת וּמִתְעַטְרוֹת לְמַעְלָה, וְאַחַר כֵּן עוֹמְדוֹת בְּדְיוֹקָן שְׁל אָדָם בְּאוֹתוֹ הַדְיוֹקָן שְׁל הַצְּדִיקִים שְׁמַעֲטְרִים אוֹתָם, וּבְכָלֵם מִשְׁתַּעֲשַׁע הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּעַטְרוֹתָיו.

וְאַתָּם הַחֻבְרִים, הֵרִי הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מִשְׁתַּעֲשַׁע כְּעַת בְּאוֹתָם דְבָרִים שְׁאַמְרָתָם, מִתְעַטְרִים בְּאוֹתָהּ דְרָף. וְהֵרִי עֲמַדָתָם לְפָנֵי רְבוּנָתָם בְּדְיוֹקְנֵיכֶם הַקָּדוֹשִׁים, שְׁהֵרֵי אֲנִי, בְּשַׁעַת שְׁרֵאִיתִי אֶחְכֶם

מְלִין דְּאוֹרֵייתָא, לְאַדְבָּקָא לְמֵאֲרִיהוֹן בְּרִזָּא דְשָׂמָא קְדִישָׁא, בְּגִין לְמַנְדַּע לִיה, וּלְאַתְתְּקַנָּא חֻכְמָה דְשָׂמִיָּה בְּלִבֵּיהוּ, דְכְּתִיב וּלְחוֹשְׁבֵי שְׁמוֹ, דִּהוּא רִזָּא דְשָׂמָא קְדִישָׁא.

כְּתוֹב (יחזקאל א) וּמִמַּעַל לְרִקִיעַ אֲשֶׁר עַל רֵאשִׁים כְּמֵרְאָה אֲבָן סְפִיר דְמוֹת כֶּסֶף, הֵאֵי קְרָא הָא אוּקְמוּהָ. אָבֵל וּמִמַּעַל לְרִקִיעַ, בְּהֵהוּא רִקִיעַ לְתַתָּא, כְּמָה דְאַמְרַתוֹן חֻבְרֵיִיא, וְזַכָּאָה חוּלְקֵי, וְזַכָּאָה חוּלְקֵיכוּן. (בְּהֵהוּא רִקִיעַ לְתַתָּא) דִּהָא בְּרִקִיעַא דְלַעֲיִלָּא, לִית מָאן דְאַסְתְּפִל בֵּיה. וּמִלְעֲיִלָּא מְגִיָּה קִיִּמָּא הֵהוּא אֲבָן סְפִיר, דִּהָא אֲתַעְרְנָא בֵּיה בְּרִזָּא דִּהֵהוּא מְרַגְלִית טְבָא יְקִירָא, כְּמָה דְאוּקִימָנָא.

דְמוֹת כֶּסֶף, וְלֹא כְּתוֹב דְמוֹת הַכֶּסֶף. בְּגִין דְאִית כֶּסֶף, וְאִית כֶּסֶף. הַכֶּסֶף : עֲלָאָה טְמִירָא גְּנִיזָא דְלֹא אֲתַגְלִיָּא, וְלִית מָאן דְקִיִּמָּא בֵּיה לְמַנְדַּע וּלְאַסְתְּפִלָּא. וְעַל דָּא כְּתוֹב כֶּסֶף סֵתֵמָא, דָּא כֶּסֶף דְלְתַתָּא. דְמוֹת כְּמֵרְאָה אָדָם, כִּיּוֹן דְאַמְר דְמוֹת, אֲמָאֵי כְּמֵרְאָה, דִּהָא סְגִי לִיה דְמוֹת אָדָם. אֵלֹא דְמוֹת אָדָם, דָּא אִיהוּ רִזָּא עֲלָאָה, בְּהֵהוּא כְבוֹד עֲלָאָה, דְיוֹקְנָא דְאָדָם. אָבֵל הָא דְאַתּוֹסֶף כְּמֵרְאָה, לְאַכְלָלָא אֵינוֹן דְיוֹקְנֵין דְמִלִּין דְחֻכְמָתָא, וְאֵינוֹן רִזִּין דְחֻכְמָתָא (דף ר"ז ע"ב) דְסִלְקָן וּמִתְעַטְרָן לַעֲיִלָּא, וּלְבַתֵּר קִיִּמִּין בְּדְיוֹקְנָא דְאָדָם בְּהֵהוּא דְיוֹקְנָא דְצְדִיקֵיִיא דְמַעֲטְרִין לוֹן, וּבְכָלְהוּ אֲשַׁתְּעַשַׁע קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּעַטְרוֹי.

וְאַתּוֹן חֻבְרֵיִיא, הָא קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא אֲשַׁתְּעַשַׁע הַשְּׁתָּא, בְּאֵינוֹן מְלִין דְקָא אֲמַרִיתוּ, מִתְעַטְרָן בְּהֵהוּא אוּרְחָא. וְהָא קִיִּמִּתוֹן קָמִי מֵאֲרִיכוּן בְּדְיוֹקְנֵיכוּן קְדִישִׁין, דִּהָא אָנָּא בְּשַׁעַתָּא דְחֻמִּינָא לְכוּ, וְאַסְתְּפִלָּנָא

בְּדִיּוּקְנֵיכֶם, חֲמִינָא בְּכוּ דְאַתּוּן רְשִׁימִין בְּרִזָּא
דְּאָדָם, וַיִּדְעֵנָא דְהָא דִּיּוּקְנָא דִּילְכוּן אֲתַעְתְּדָא
לְעִילָא. וְהָכִי אֲזִדְמָנן צְדִיקֵיִיא לְזִמְנָא דְאַתִּי,
לְאַשְׁתְּמוּדְעָא לְעִינֵיהוּן דְּכֻלָּא, וּלְאַחֲזָאָה
פְּרִצוּפָא קְדִישָׁא לְקַמִּי כָּל עֲלָמָא, הָדָא הוּא
דְּכְתִיב, (ישעיה סא) כָּל רֹאֵיהֶם יִפְרִוּם כִּי הֵם זָרַע
בְּרַךְ יִי'.

אֲדַהְבִּי חֲמָא לְרַבִּי יוֹסִי, דְהוּוּ מְהֵרָהּר בְּמַלִּי
דְּעֲלָמָא. אָמַר לִיה, יוֹסִי קוּם אֲשֵׁלִים
דִּיּוּקְנָךְ, דְּאַתְּ חַד חֲסַר בְּךְ. קָם רַבִּי יוֹסִי וַחֲדִי
בְּמַלְיָן דְּאוּרִייתָא, וְקָם קַמִּיה, אֲסִתְּפַל בֵּיה רַבִּי
שְׁמַעוֹן, אָמַר לִיה, רַבִּי יוֹסִי, הַשְׁתָּא אַנְתָּ
שְׁלִים קַמִּי עַתִּיק יוֹמִין, וְדִיּוּקְנָךְ שְׁלִים.

פְּתַח וְאָמַר, (שמות כח) וַיַּעַשׂ אֶת צִיץ נֹזֵר הַקֹּדֶשׁ
זָהָב טָהוֹר וְגו'. אָמַאי אֲקָרִי צִיץ.
אֲסִתְּפַלּוּתָא לְאַסְתְּפֻלָּא בֵּיה. וּבְגִין דְּהוּוּ
קַיִמָא עַל אֲסִתְּפַלּוּתָא דְּבַר נָשׁ, אֲקָרִי צִיץ.
וְכָל מָאן דְּאַסְתְּפַל בֵּיה בְּהוּוּ צִיץ
אַשְׁתְּמוּדְעָא בֵּיה.

בְּצִיץ הוּוּ אַתּוּן דְּשָׁמָא קְדִישָׁא גְּלִיפֹן
בְּגִלּוּפָא, וּמְחַקְקֵן בֵּיה. וְאִי זַפְּאָה הָוּוּ
הֵהוּא דְּקַיִמָא קַמִּיה, אֵינּוּן אַתּוּן דְּמְחַקְקֵן
בֵּיה גּוּ דְּהָבָא, הוּוּ בַלְטִין מִתְּתָא לְעִילָא,
וְסַלְקִין מֵהֵהוּא גְּלִיפּוּ בְּנֵהִירוּ, וְהוּוּ נְהַרִין
בְּאַנְפִּין דְּהֵהוּא בַר נָשׁ.

נְצִיץ נְצִיצוּ בֵּיה, וְלֹא נְצִיצִין. בְּשַׁעְתָּא קְדָמִיתָא
דְּאַסְתְּפַל פְּהֵנָא בֵּיה, הָוּוּ חֲמִי נְהִירוּ
דְּאַתּוּן פְּלֵהוּ בְּאַנְפִּין. וְכַד הָוּוּ מְסִתְּפֻלָּא
לְעִינָא בֵּיה, לֹא הָוּוּ חֲמִי מְדִי, אֶלָּא נְהִירוּ
דְּאַנְפוּי דְּנֵהִיר, פְּאִילוּ נִיצוּצָא דְּדִהָבָא הָוּוּ
נְצִיץ בֵּיה, בַּר דְּכֵהֵנָא הָוּוּ יַדַּע חִיזוּ
דְּאַסְתְּפַלּוּתָא קְדָמָא, דְּהוּוּ חֲמִי לְפּוּם
שַׁעְתָּא, דְּהָא רְעוּתָא דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּוּ הָוּוּ

וְהִסְתַּפְּלִיתִי בְּדִיּוּקְנֵיכֶם, רְאִיתִי
בְּכֶם שְׂאֵתָם רְשׁוּמִים בְּסוּד שֶׁל
אָדָם, וַיִּדְעֵתִי שֶׁהָרִי דִּיּוּקְנֵיכֶם
נוֹעֵד לְמַעֲלָה. וְכֵךְ מְזַמְנִים
הַצְּדִיקִים לְעֵתִיד לְבָא, שִׁיְהִיו
נוֹדְעִים לְעֵין הַכֹּל, וּלְהִרְאוֹת
פְּרִצוּף קְדוּשׁ לְפָנָי כָּל הָעוֹלָם. זֶהוּ
שְׁכָתוֹב (ישעיה סא) כָּל רֹאֵיהֶם
יִפְרִוּם כִּי הֵם זָרַע בְּרַךְ ה'.

בֵּינָן כֵּךְ רָאָה אֶת רַבִּי יוֹסִי שֶׁהָיָה
מְהֵרָהּר בְּדַבְרֵי הָעוֹלָם. אָמַר לוֹ,
יוֹסִי, קוּם וְהַשְׁלֵם דִּיּוּקְנָךְ, שְׂאוֹת
אַחַת חֲסֵרָה בְּךְ. קָם רַבִּי יוֹסִי
וְשִׁמַּח בְּדַבְרֵי תוֹרָה וְקָם לְפָנָיו.
הִסְתַּפַּל בּוֹ רַבִּי שְׁמַעוֹן. אָמַר לוֹ,
רַבִּי יוֹסִי, עֲכָשׁוּ אַתָּה שְׁלֵם לְפָנָי
עַתִּיק הַיָּמִים וְדִיּוּקְנָךְ שְׁלֵם.

פְּתַח וְאָמַר, וַיַּעַשׂוּ אֶת צִיץ נֹזֵר
הַקֹּדֶשׁ זָהָב טָהוֹר וְגו'. לְמַה נִּקְרָא
צִיץ? הִסְתַּפְּלוֹת לְהִסְתַּפַּל בּוֹ.
וּמִשׁוּם שֶׁהָיָה עוֹמֵד עַל הִסְתַּפְּלוֹת
שֶׁל אָדָם, נִקְרָא צִיץ. וְכָל מִי
שֶׁהִסְתַּפַּל בּוֹ בְּאוֹתוֹ צִיץ, הָיָה
נוֹדֵעַ בּוֹ וּמְכָר.

בְּצִיץ הָיוּ אוֹתוֹת הַשֵּׁם הַקְּדוּשׁ
חֲקוּקוֹת בְּחֻקֵּיהֶם וּחֲקוּקוֹת בּוֹ.
וְאִם צְדִיק הָיָה אוֹתוֹ שְׁעוֹמֵד
לְפָנָיו, אוֹתָן אוֹתוֹת שֶׁחֲקוּקוֹת
בְּתוֹךְ הַזָּהָב הָיוּ בּוֹלְטוֹת מִמֶּטֶה
לְמַעֲלָה וְעוֹלוֹת מְאוֹתָה חֲקִיקָה
בְּאוֹר, וְהָיוּ מְאִירוֹת בְּפָנָי אוֹתוֹ
הָאָדָם.

נוֹצְצֵת בּוֹ הַתְּנוּצָצוֹת, וְלֹא
נוֹצְצִים. בְּשַׁעֲה הִרְאִישׁוּנָה
שֶׁהִסְתַּפַּל בּוֹ הַכֹּהֵן, הָיָה רוֹאֶה אֶת
אוֹר הָאוֹתוֹת כֻּלָּם בְּפָנָיו,
וּכְשֶׁהָיָה מְסִתְּפֵל לְעֵין בּוֹ, לֹא הָיָה
רוֹאֶה דְּבַר, אֶלָּא אֶת אוֹר פָּנָיו
שֶׁמְאִיר כְּאִלוּ נִיצוּץ שֶׁל זָהָב הָיָה
נוֹצֵץ בּוֹ. רַק שֶׁהַכֹּהֵן הָיָה יוֹדֵעַ אֶת
מְרָאֵה הִסְתַּפְּלוֹת הִרְאִישׁוּנָה
שֶׁהָיָה רוֹאֶה לְפִי שַׁעֲה, שֶׁהָרִי
רְצוּנוֹ שֶׁל הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא הָיָה
בְּאוֹתוֹ אָדָם, וַיִּדְעַ שֶׁהוּא מְזַמֵּן

ביה בההוא בר נש, וידע דאיהו זמין לעלמא דאתי, בגין דחיזו דא נהרין עליה מלעילא, וקודשא ברין הוא הוה אתרעי ביה. וכד מסתפלין ביה לא חמאן מדי, בגין דחיזו דלעילא לא אתגלייא אלא לפום שעתא.

ואי קיימא בר נש קמי ההוא ציץ, ואנפוי לא אחזיין לפום שעתא, חיזו קדישא, הוה ידע פהנא דהא איהו תקיף מצחא, ובבעי לכפרא עליה, ולמבעי עלוי רחמין.

ויעש את ציץ נזר הקדש. (שמות מ) רבי יהודה פתח קרא ברות, (רות ב) עיניך בשדה אשר יקצרון וגו'. האי קרא אית לאסתכלא ביה, אמאי אצטריך הכא למכתב. אמר ליה רבי יצחק, אי הכי כמה קראין אינון באורייתא דאתחזיאן דלא אצטריכו למכתב, ורחמינן דכלהו רזין עלאין. אמר רבי יהודה, האי קרא מאן דחמי ולא אסתפל ביה, כמה דלא טעים תבשילא דמי.

אלא רזא הכא, וברוח קדשא אתמר, בגין דחמא בעז דיינא דישראל, ענוותנותא דהיא צדקת, דלא מסלקא עינא למחמי באתר אחרא, אלא לקמה. וחמאת כל מה דחמאת, בעינא טבא, ותוקפא דמצחא לא הוה בה, שבח עינהא.

בגין דאית עינין דבגיניהון לא שלטא ברכתא בההוא אתר, ואיהו עינא טבא חמא בה, דכל מה דאסתפלת הוה בעינא טבא. ותו, דחמא, דהוה אצלח בידהא, דכל מה דהוות לקטא, אתוסף בחקלא. ובעז אסתפל דרוחא קדישא שרייא עליה, כדין פתח ואמר, עיניך בשדה אשר יקצרון וגו'. אי תימא בגין אינון לקטין כל אינון אתרנין, היך אמר דתהך אבתריהו, לא אצטריך למכתב אלא ולקטת אתריהן, מאי והלכת

לעולם הבא, משום שהמראה הזה מאירים עליו מלמעלה, והקדוש ברוך הוא היה מרצה בו. וכשמסתפלים בו לא רואים דבר, משום שהמראה שלמעלה אינו מתגלה אלא לפי שעה.

ואם עומד אדם לפני אותו ציץ ופניו אינם מראים לפי שעה מראה קדוש, היה הכהן יודע שהרי הוא עז מצח, וצריך לכפר עליו ולבקש עליו רחמים.

ויעש את ציץ נזר הקדש. רבי יהודה פתח הפסוק ברות (רות א), עיניך בשדה אשר יקצרון וגו'. בפסוק הזה יש להתבונן, למה צריך כאן לכתב? אמר לו רבי יצחק, אם כן, כמה פסוקים הם בתורה שנראה שלא הצטרכו להכתב, וראינו שכלם סודות עליונים. אמר רבי יהודה, בפסוק זה מי שרואה ולא מתבונן בו, כמי שלא טעם תבשיל הוא דומה.

אלא סוד כאן, וברוח הקדש נאמר. משום שראה בעז, הדין של ישראל, את ענוותנותה של אותה צדקת, שלא מרימה עיניה לראות במקום אחר אלא לפניה, וראתה כל מה שראתה בעין טובה, ועזות המצח לא היתה בה - שבח את עיניה.

משום שיש עינים שבשבילן אין שולטת ברכה באותו מקום, והוא ראה בה עין טובה, שעל כל מה שהסתכלה היה בעין טובה. ועוד, שראה שהיה מצליח בידיה כל מה שהיתה לוקחת נוסף בשדה. ובעז התבונן שרוח הקדש שורה עליה, ואז פתח ואמר, עיניך בשדה אשר יקצרון וגו'. אם תאמר, בשביל אותם הלוקטים כל אותם האחרים, איך

אבתריהו, לא אצטריך למכתב אלא ולקטת אתריהן, מאי והלכת

אחריהן, אלא בגין עינהא קאמר. עינהא דהו
גרמין (נ"א ברכאן סגיאין, ועל דא וכו'), ברכתא לקטין
סגיאין ועל דא והלכת אחריהן, בתר עיניה.
פל שאר בני עלמא לית להו (דף רי"ז ע"א) רשו
למיהך בתר עינוי. ואנת לבתר עיניה, דעיניהך
גרמין ברכאן סגיאין.

דבר אחר עיניה בשדה אשר יקצרון. בעז
חמא ברוח קדשא, דזמינן לנפקא
מינה מלכין עלאין שליטין דאינון עיינין
דכלא. כמה דהוות תמר, דכתיב בה, (בראשית לח)
ותשב בפתח עינים. אתיישבת בפתחא דנפקין
מינה מלכין שליטין עלאין, דאקרון עיינין,
כמה דאת אמר (במדבר טו) אם מעיני העדה. כמה
דכל שייפי גופא לא אזלין אלא בתר עיינין,
ועיינין אינון מנהגין לכל גופא, אוף הכי
מלכין וסנהדרין, וכל אינון שליטין, פלא
אזלין אבתריהו (ס"א דאזלין שייפין בתר עיינין) ובגין כן
אמר לה עיניה אלין מלכין ושליטין, דזמינן
למיפק מינה.

בשדה. מאן שדה. דא ציון וירושלם, דכתיב,
(מ"ב ג) ציון שדה תחרש. וכתיב (בראשית
כז) פריח שדה אשר ברכו יי', דא ירושלם. ועל
דא כתיב עיניה בשדה, דאינון עיינין דילה,
דזמינן למיפק מינה, לא יהון שליטין אלא
בשדה. אשר יקצרון, דהא מההוא שדה, הו
נקטין פל בני עלמא תורה, ונהורא דנהיר,
דכתיב, (ישעיה ב) כי מציון תצא תורה.

והלכת אחריהן, באלין עובדין דכשרן, דאנא
חמינא כן. הלא צויתי את הנערים
וגו'. כמשמעו דיליה, בגין דאתתא דעתא

אמר שתלך אחריהם? לא היה
צריך לכתב אלא ולקטת אחריהן.
מה זה והלכת אחריהן? אלא
בשביל עיניה הוא אמר, עיניה
שקיו גורמות (ברכות רבות, ועל כן)
ברכות ללוקטים רבים, ועל כן
והלכת אחריהן, אחר עיניה. פל
שאר בני העולם אין להם רשות
ללכת אחר עיניהם, ואת אחר
עיניה, שעייניה גורמות לברכות
רבות.

דבר אחר בשדה אשר יקצרון -
בעז ראה ברוח הקדש שעתידים
לצאת ממנה מלכים עליונים
שליטים, שהם העינים של הכל,
כמו שהיתה תמר, שכתוב בה
(בראשית לח) ותשב בפתח עינים.
התישבה בפתח שיוצא ממנו
מלכים שליטים עליונים
שנקראים עינים, כמו שנאמר
(במדבר טו) אם מעיני העדה. כמו
שכל אברי הגוף לא הולכים אלא
אחר העינים, והעינים מנהיגות
את כל הגוף - אף כן מלכים
וסנהדרין וכל אותם שליטים,
הכל הולכים אחריהם (שהולכים
האברים אחר העינים), ומשום כן אמר
לה עיניה. אלו המלכים
והשליטים שעתידים לצאת
ממנה.

בשדה, איזה שדה? זה ציון
וירושלים, שכתוב (מ"ב ג) ציון
שדה תחרש. וכתוב (בראשית כז)
פריח שדה אשר ברכו יי', זו
ירושלים. ועל כן כתוב עיניה
בשדה, שהם העינים שלה,
שעתידים לצאת ממנה, לא יהיו
שליטים אלא בשדה. אשר
יקצרון, שהרי מאותו שדה היו
לוקחים כל בני העולם תורה ואור
שמאיר, שכתוב (ישעיה ב) כי מציון
תצא תורה.

והלכת אחריהן, כמשעים הכשרים הללו שאני ראיתי כן. הלוא צויתי את הנערים וגו', כמשמעו
שלו, משום שאשה דעתה קלה. וצמת, לשון נקיות נקט. וצמת, שאם תשוקתך לדבק באדם